

РЕШЕНИЕ

№ 290

гр. София, 13.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 12-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на дванадесети декември през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Мария Янк. Иванова Вранеску

Членове: Даниела Христова
Цветомира П. Кордоловска Дачева

при участието на секретаря Десислава Ик. Давидова
като разгледа докладваното от Мария Янк. Иванова Вранеску Въззивно гражданско дело № 20241000501758 по описа за 2024 година

Производството е по реда на чл. 258 - 273 от ГПК.

С решение №2566 от 26.04.2024 г. по гр. дело № 7823/2022 г. на Софийски градски съд, 1-28 св. е отхвърлен искът предявен от С. Т. Т. ЕГН ***** срещу Р. П. В. ЕГН ***** с правно основание чл.45 ЗЗД за заплащане на сумата от 50 000 лв. частичен иск от общ претендиран размер от 100 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от изявления на ответника, съдържащи обидни и клеветнически изказвания в две интервюта дадени от страна на ответника – на 13.06.2022г. по телевизия „БНТ 1“ подробно конкретизирани в 17 изрази и в интервю излъчено на 05.07.2022г. като част от сутрешния блок на БТВ в предаването „Тази сутрин“, с посочени два изрази, в едно със законната лихва от датата на исковата молба. Присъдени са съответните разноски.

С ВЖ вх.№ 58537 от 22.05.2024г. С. Т. обжалва първоинстанционното решение, като намира същото за неправилно и необосновано. Намира, че първоинстанционния съд неправилно е приел, че изявленията на ответника В. представляват единствено политическа реоторика, подозрение, критика и оценъчни съждения, които не са насочени срещу личността на ищеца и дори и да са негативни не се ползват целенасочено за накърняване на правата и доброто име на самия ищец. Намира, че първоинстанционния съд тълкува избирателно отделни части от изказването на ответника, включително излиза извън пределите на исковата молба, игнорира общия смисъл и общата насоченост на процесната пресконференция, с което е допуснато нарушение

на съдопроизводствените правила и е постановено неправилно и необосновано решение. Твърди, че изнесената информация на пресконференцията за политическото поведение на ищеца и на партията чийто лидер и С. Т. е невярна и подвеждаща, персонално е насочена срещу въззивния жалбоподател, дискредитира го, създава смут и негативно настроение в обществото и му причинява вреди като личност и като политически лидер. Изпълнен е фактическия състав на чл.45 от ЗЗД, поради което му се следва претендираното обезщетение. Подробно обсъжда в жалбата изразите, които намира, че засягат неговата чест и достойнство. Претендират се разноси за двете съдебни инстанции.

В отговора си въззиваемата страна Р.В. оспорва жалбата, като неоснователна. Счита обжалваното решение за правилно, законосъобразно, обосновано, като постановено при спазване на закона. Твърди, че в интервютата не се съдържат обидни квалификации по отношение на С. Т., нито са му приписвани позорни обстоятелства или извършени престъпления. Изказванията му са били в рамките на конституционно гарантираната му свобода на мнение. Дадените от него оценки по отношение на С. Т. макар и да са негативни по негов адрес, не съдържат унижителни за него констатации, нито неверни и позорящи твърдения. Тези оценъчни съждения са били личната му мотивация за напускане на ПП „Има такъв народ“. Предвид на това не са налице обиди и накърняващи честа и достойнството на жалбоподателя действия и думи, нито клеветнически твърдения. Също обсъжда преценяваните от съда изрази и намира, че са оценъчни, негови възприятия на дейността на партията и жалбоподателя. Намира, че липсва основен елемент от фактическия състав на чл.45 от ЗЗД – противоправно поведение от негова страна, поради което правилно искът е бил отхвърлен. Претендира направените разноси.

Според уредените в чл. 269 от ГПК правомощия, въззивният съд се произнася служебно по валидността на цялото решение, по допустимостта - само в обжалваната му част, а относно правилността той е ограничен от посоченото в жалбата. При така очертаните правомощия и като съобрази обжалваното съдебно решение САС приема, че същото е постановено от компетентен състав, в необходимата форма и същото е валидно.

По отношение на неговата правилност САС намира следното :

С предявения иск по чл.45 от ЗЗД в първоинстанционното производство ищеца С. Т. е претендирал обезщетение за причинени му неимуществени вреди, както и законна лихва върху него, от две интервюта дадени от страна на ответника в периода юни – юли 2022 г., по две национални телевизии, които са възпроизведени в множество други медии.

В исковата молба и уточнителни молби към нея от 15.09.2022 г. и 21.11.2022 г. С. Т. Т. сочи по указанията на съда конкретните изрази на Р. П.

В., отправени по негов адрес, в две телевизионни излъчвания, които намира за обидни, неверни и от които се е почувствал засегнат:

Изказвания на ответника на пресконференция от 13.06.2022 г. в качеството му на министър в оставка: *„... освен че съм подал своята оставка, не мога повече да подкрепям действията на лидера на ИТН С. Т., и свалям своето доверие от него. Дойде моментът, в който за мое огромно съжаление, мафията проби в ИТН“.*

Въззивникът счита за невярно твърдението, че *„мафията проби в ИТН“*, което се явява позорно обстоятелство, оповестено публично и пряко свързано с неговата личност. *„Поведението на г-н Т., като едноличен собственик на тази партия през последната година доведе до това, че тази партия се самоизчегърта, а последните му действия водят до това, че се изчегъртва и държавата“.*

Твърдението *„Едноличен собственик на тази партия“* било невярно твърдение за факт и позорно обстоятелство за С. Т.. Позорни обстоятелства са и изразите *„тази партия я самоизчегърта“*, че *„изчегъртва и държавата“*, което е невярно и клеветническо твърдение, отправено към електората на партията и симпатизанти и към разрушаване на партия и държава. *„Вчера той два пъти излъга ...“* - обидна квалификация, опетняваща името и действията на ищеца.

„...аз защитавах г-н С. Т. навсякъде, създадох дори легенди за него да оправдавам неговото криене две години от хората, ясно е защо се е криел“.

„...Защото, за да излезеш срещу хората и да говориш в очите трябва преди това да си бил честен с тях, а ако си ги излъгал нямаш тази смелост...“.

Т. счита, че с тези изрази ответникът твърди за него, че се крие, внушава, че не е бил честен с хората и за да оправдае тези негативни действия, създавал легенди за него, като се твърди, че му липсва морал. *„И г-н Т. ме хвърли на мафията без да му мигне окото задкулисието проби при нас“.*

Словосъчетанията *„...ме хвърли на мафията без да му мигне окото...“* и *„задкулисието проби при нас“* според ищеца са неверни и клеветнически твърдения за приближеност към мафия и задкулисието, въпреки че той не е нито мафиот, нито задкулисен играч.

„...На г-н Т. и екипа му е любимо да се подлагат хората на полиграф,

...но го каня, каня г-н Т. Й., да кажат дали получават финансови облаги във връзка с ангажименти към структури, които са обладали нашето министерство на регионалното развитие и благоустройството... Всъщност заради това министерство пада държавата“.

„...правителство ще има, докато Г. К. е на власт“.

Според Т., В. внушавал със степен на истина неверни обстоятелства, че ищецът е обвързан с престъпни структури и ангажиран да осигури или приеме облага чрез това министерство по нечестен начин, което е клеветническо твърдение под формата на приписвано престъпление - присвояване, измама, търговия с влияние. *„Това е адски срамно“*, се приема като унищожително твърдение за правото на доброто името на ищеца, че върши срамни неща, от които и авторът е потресен. Изявлението било невярно и клеветническо като форма, т.е. позорно обстоятелство. *„Когато един човек говори за морал толкова дълго време, а в същото време неговият морал не е достатъчен, за да бъде лидер на тази партия...“.*

С това изказване ответникът внушавал липса на морал на ищеца и насаждал в обществеността негативен образ на личността на С. Т., на решенията, действията и целите му и постигал формиране на гняв и ненавист към лидера на ИТН.

„...аз съм длъжен да го кажа: принципите на ИТН не могат да бъдат нарушавани дори от С. Т.“. Във въззивната жалба, и в исковата молба се навеждат твърдения, че авторът твърдял, че Т. нарушава принципите на партията, която е създал в момент на парламентарна и правителствена криза и предстоящи избори. По този начин се формирало отрицание и липса на доверие у симпатизанти на партията и фенове. *„С. Т. никога не се е интересувал от мнението на избирателите... никога не се е интересувал от своите депутати, той не ги познава...“.* Разгледано във връзка с останалите изявления на ответника, това изказване представлявало невярно позорно обстоятелство, което срина името, честта и достойнството на ищеца като партиен лидер и човек. Предизвиквало възмущение и гняв сред обществеността и избирателите.

„...ИТН е бизнес проект.“ - словосъчетанието било клеветническо твърдение и внушавало позорното обстоятелство, че партията е създадена, за да получава от държавните средства по нечестен и престъпен начин чрез

заеманите от членовете □ управленчески правомощия и институции. „Сега този бизнес проект се реализираше неумението или несъгласието на коалиционните партньори да предоставят едни средства, за да бъдат откраднати от едни фирми, доведе до истерия и г-н Т. изтегли своите министри...“.

Според С. Т. изказването съдържа твърдения за негово престъпно поведение, който иска държавни пари, за да ги открадне, като ги предостави на определени фирми, както и че несъгласието на коалиционните партньори да позволят това да се случи е вбесило г-н Т. и той оттегля „своите министри“ от правителството. Това внушава корисни цели и престъпно поведение, унижава и злепоставя и отнема комуникационните права на личността.

„Причината е, че не могат да се реализират най-вероятно някакви финансови интереси някъде. Аз съм сигурен, че г-н Т. не е жаден за власт. Това е сигурно. Той е бизнесмен“. Счита, че повторение на внушението за престъпно посегателство върху държавните средства в контекста на предходното цитираното изказване, въпреки че е било невярно, предизвиквало интерес и широк обществен отзвук на укор, отрицание и гняв срещу ищеца, както и нелепото отрицание на личността му и неговите действия, че и той е като предишните, че не е промяна, а подмяна. „Аз започнах безпardonно чегъртане на мафията навсякъде и преди няколко дни в моя кабинет, и във връзка с мои проверки, които правя на ресторант „101“ на С.“.

„Г-н Т. Й. дойде при мен, в кабинета ми, в министерството и ми каза: Пич, Дългият ме праща да ти кажа да не закачаш С.“. С това изказване В. твърди конкретна случка на намеса в дейността му, за попречване в „безпardonното чегъртане на мафията“ чрез неопозволена закрила и/или лобизъм и търговия с влияние на определено заведение и собственик/наемател, в подкрепа на мафията, което било невярно и представлявало злепоставяща клевета, приписваща му престъпление. „С изключително разочарование днес обявявам, че аз повече от тази структура не мога да бъда, не за друго, а само заради поведението на лидера и приближения му кръг хора“.

„...Нарушавал съм страшни интереси, всички спортни имоти са завладени от мафията. Всички федерации, почти всички са превърнати в офиси на ГЕРБ, на структури. Това явно не се харесва...“.

Счита, че обявявайки, че напуска ИТН и не може да продължи борбата си с мафията, тъй като причина за това било „поведението на лидера на ИТН и на неговия приближен кръг от хора“, ответникът внушава безапелационно, че ищецът пази приближения си мафиотски кръг от министъра си и затова явно не харесва него или борбата му, което било невярно, позорно клеветническо твърдение.

„...г-н Т. е 20 години приятел с О. А. и не знае за неговите интереси в МРРБ. Само че аз не съм никакъв приятел с О. А. и знам всичко какво се случва в МРРБ. И премиерът знае. И коалиционните партньори знаят...щот всички сме сложени под един знаменател - крадци ... защото това министерство е харизано на мафията. Затова. По-ясно няма как да се изразя.“

Според ищеца Т. твърдените лица, сюжет и събитие дават еднозначна смислова рамка на посланието към обществото, че г-н О. А. има интереси в МРРБ, за които знае приятелят му г-н Т. и последният, чрез министър от ИТН, г-н Г. К., иска по-висок бюджет за това министерство, а впоследствие ще се разпоредят със средствата като със свои в чужда или своя полза. Приписва се престъпно посегателство и комерсиална цел, злоупотреба с власт и лобизъм, заобикаляне на фискална дисциплина и ред. Като израз на това разбиране са изразите „крадци“ и „...защото това министерство е харизано на мафията“. „Вие виждате, че държавата беше близо и е близо почти до първите стъпки за отвоюване на бизнеси от мафията и моментално след това някой иска да дърпа шалтера на правителството Разговорите са или процент, или напускаме коалицията. Това не беше нормална коалиция, коалиционните партньори говорят за проценти в наше министерство.“. Т. счита, че това изказване е клеветническо, тъй като се твърдят позорни обстоятелства и се приписва на ищеца престъпление.

В интервю на ответника, излъчено като част от сутрешния блок на телевизия „БТВ“ в предаването „Тази сутрин“, на 05.07.2022 г. : „...цялото правителство вече има план, защото видяха че те на практика бяха свалени от мафията“ - изказването С. Т. счита за обидно и позорно, а изявлението: „Това не е като даваш постове министерски по магистралите и автомобилките, както правеше г-н Т.“ - счита за клеветническо обстоятелство.

С горепосочените изрази С. Т. счита, че Р. В. успява да създаде и

насажда отрицателно отношение в зрители и слушатели, в читатели и опоненти към личността му и начина на водене на политиката на политическа партия „Има такъв народ“ („ИТН“). Според ищеца изказванията уронват авторитета му и внушават принадлежността му към организирана престъпна групировка. С използването им се цели да бъде поставен в унизителното положение, като допринасят за аргументиране на клеветническите твърдения, засегнали имиджа му на ръководител и компрометирали усилията му да взема отговорни решения, а избиратели и симпатизанти на партията са объркани от приписаните му престъпления. С това си поведение на ищеца са били причинени силни психически и физически болки, засягайки честта и доброто му име в обществото. Поддържа, че горепосочената пресконференция и/или части от нея е достигнала до неограничен кръг адресати, тъй като е излъчвана във всякакви медии, включително по националните телевизии - БНТ, БТВ, Нова ТВ, по БНР и други радиостанции, и са пресъздадени изцяло или частично като текст, както в електронните страници на БНР и повечето телевизии, включително: *euronews*, а така и в интернет страниците на печатни издания като *24chasa.bg*, *dnevnik.bg*, *168chasa.bg*, *sega.bg*, на адресите на онлайн издания като *mediapool.bg*, *offnews.bg*, *marica.bg*, *fakti.bg*, *dnes.bg*, *manager.bg*, *bpost.bg*, на *dw.com*, *novini.bg*, *sportal.bg*, на каналите на различни медии в Youtube. Интервюто в предаването „Тази сутрин“ можело да бъде гледано в интернет страницата на БТВ, части от него са излъчени в различни медии.

На свой ред Р. В. оспорва предявения иск като неоснователен. Поддържа, че част от сочените от ищеца изрази (изброени в отговора) не се отнасят към личността на ищеца, а към партия „Има такъв народ“, която е самостоятелен субект и ищецът не може да търпи вреди от тях. Останалите изказвания представляват отново изразено мнение и оценка на актуалните политически събития, израз на правото му свободно да се изразява и разпространява мнение, прокламирано в чл. 39, ал. 1 от Конституцията на Република България. Също така представляват разказ на действителни случаи и събития, които са реално преживени от ответника, и те били в рамките на допустимото критично лично мнение, с което не се засягала личността на ищеца по неправилен начин.

В първоинстанционното производство е отделено като безспорно и ненуждаещо се от доказване обстоятелството, че цитираните думи и изрази,

посочени по-горе са изказвания на Р. В., направени на твърдените дати и в сочените интервюта в телевизионни медии. Изрично е отделено като безспорно и обстоятелството, че изявленията от 13.06.2022 г. и от 05.07.2022 г. са с пълно съдържание, посочено в депозираната от ищеца молба по делото с вх. № 62425 от 30.06.2023 г.. Същите са представени и на хартиен носител по делото.

С обжалваното съдебно решение първоинстанционния съд е отхвърлил изцяло исковите претенции, като, след като е обсъдил всеки от процесните изрази, от които ищеца се е почувствал засегнат е приел, че тези изказвания имат изцяло политически характер. Същите представляват критика спрямо недоустимо според изразилият ги Р. В. политическо поведение от страна на ищеца С. Т. и ръководената от него партия. Съдът е приел, че интервюирания провокира вниманието относно политическите процеси в страна и в частност партията в чиято членува,и обосновава личното си разочарование от случващото се в нея. Макар и изразите в голямата си част да носят негативен смисъл, те не се ползват целенасочено за накърняване правата и доброто име на ищеца и са допустимо средство в политическата реторика. Предвид на това съдът е приел, че не е налице фактическия състав на чл.45 от ЗЗД и е отхвърлил исковите претенции..

САС намира първоинстанционното решение за правилно. Интервютата са дадени в средата на 2022 г., в момент в който ПП ИТН оттегля политическата си подкрепа за правителството и изтегля своите министри в него. Един от тях е ответника в качеството му на Министър на спорта. В този момент ответника решава да напусне ПП ИТН и чрез интервютата обосновава политическото си решение. Макар и твърденията за обиди и клевети да се съдържат в конкретизираните изрази, в интервютата тези изрази са част от цялото съдържание. В интервюто има няколко основни момента, чрез които Р В. заявява решението си и го обосновава защо иска да напусне партията заедно с още няколко колеги. Той споделя, че е един от основателите на партията , и е вложил много лични усилия за изграждане на нейните структури и за добрия изборен резултат. Независимо от това понеже мафията е пробила в партията се налага да я напусне. Изразът „мафията проби в ИТН“ по никакъв начин не засяга ищеца в лично качество. Това е оценъчен извод, който напускащия прави, и който подкрепя и с други факти, коментирайки и останалите напускащи. Един от фактите за този извод, е че повечето от

напускащите не са виждали ръководителя на партията – г-н С. Т. или са го виждали изключително рядко . Хората по места също не са го виждали и няма срещи с тях от лидера на партията. По делото от разпитаните свидетели не се установява този факт да е неистина. Ръководителя обаче на една партия не е необходимо да познава всичките ѝ членове, нито да има директен контакт с тях. Освен това за ограничените контакти може да има много причини, включително здравословни.

Други съображения за изводите на интервюирания за това са, че определените от партията министри са уведомени за това по телефона, на необичайни за тях места като бензиностанции и автомивка. Начина как да се осъществява лидерството на партията се взема от самия лидер, както и ръководството в нея . Изложените твърдения на ответника за това обаче не е обида, а различно виждане за ръководството на партията, подплатено с не особено коректни оценъчни изводи, но допустими в политическото говорене изрази за овладяване от страна на мафията на партията, и хвърляне на мафията на нейните членове. Във връзка с ръководството на партията от страна на С. Т. се сочи, че той не е координирал решенията да изтегли своите министри от кабинета с останалите членове, нито с напускащите. Самият интервюиран сам сочи, че не споделя това решение, тъй като като министър е положил много усилия за последните шест месеца за борба с мафията. Соци и конкретни примери за твърденията си за пробив на мафията неговата проверка на ресторант , който е в помещение на министерството и за това му е било попречено. Наред с това намира и, че са налице интереси на партията му в МРРБ и министъра Г. К. в това Министерство. От изслушването на самия Г.К. като свидетел е видно, че проблема е бил в това, че не са осигурили средства в бюджета за разплащане на извършващите изграждането на пътищата и магистралите със фирмите изпълнители. Интерпретацията направена от Р.В. е далеч от този факт, но сочи състоянието в МРРБ, като един от проблемите довели до неговите изводи, за завладяване от мафията и напускане на партията. Касае се отново за оценки на дейността на правителството и партията имаща министри в него, като лична интерпретация на случващото се и даване на емоционални оценки в ситуация, в която трябва да обоснове личното си поведение за напускане на партията. Макар и тези оценки да са със засилена черна емоционална краска, те не излизат извън допустимото политическо говорене, както правилно е констатирал първоинстанционния

съд.

Първоинстанционният съд правилно констатира, че когато не се касае за превратно упражняване на правото по чл. 39, ал. 1 от Конституцията на Република България и свободата на мнение не е използвана, за да увреди доброто име на другото, твърдения и оценки могат да се използват свободно. Не е противоправно поведението при изказани мнения с негативна оценка, пряко или косвено засягащи конкретно лице, когато името му се коментира във връзка с неговата дейност или занятие. Негативните оценки, направени при спазване на ограниченията по чл. 39, ал. 1 от Конституцията, представляват коментар на фактите и не поражда отговорност. За разлика от негативните оценки, обидата е противоправно деяние и е налице, когато някой каже или извърши нещо унижително за честта или достойнството на другото.

В процесния случай се касае за видни политически и обществени фигури, а изказванията на ответника са по повод развиващите се по това време политически процеси в държавата, следва да се съобрази константната практиката на Върховен касационен съд по тези въпроси^[1], в която е разяснено значението на обстоятелството, че пострадалият и извършителят са политици, а отправеното по адрес на единия от тях е използвано във връзка с политическата му и обществена дейност. Посочено е, че политиците са приели доброволно една публична роля, която изисква от тях да подлагат на критика поведението и действията на другите политически субекти и държавни органи, като по този начин ги контролират в интерес на обществото, което предполага да са в и по-голяма степен настоятелни, настъпателни и безкомпромисни. В същото време, те от своя страна съзнателно и неизбежно се излагат на близкото наблюдение и критика на своите политически опоненти, на журналисти и на цялото общество, което налага и самите те да проявяват по-висока степен на толерантност, да са готови да бъдат обект на оценка и критика в по - висока степен от частните лица, включително чрез използване на различни художествени езикови и изразни похвати. Пзовавайки се на решение по делото „*Де Хайс и Гайселс срещу Белгия*“ и дело „*Хендисайд срещу Обединеното кралство*“, ВКС изтъква, че според ЕСПЧ свободата на изразяване на мнения е приложима не само по отношение на информация или идеи, които се възприемат благоприятно или се разглеждат като безобидни или неутрални, но също така и за изявления, които

се възприемат като оскърбителни, шокиращи или смущаващи от държавата или от част от обществото. Съобразно стандартите, установени КРБ и практиката на ЕСПЧ, се търси балансът между правото на свободно изразяване на мнение, обществения интерес и необходимостта от защита на правото на чест, достойнство и доброто име. Критерият следва да бъде доколко конкретното изразяване на факти, мнение и критика е обществено значимо и необходимо срещу това, дали то се използва целенасочено за накърняване на правата и доброто име на друго, като границите на приемливата критика по отношение на политик, действащ в качеството на обществена или държавна фигура са значително по-широки, в полза на обществения контрол и политическия дебат.

Ищецът Т. изтъква, че са налице всички елементи на гражданския деликт, докато В. твърди, че фактическия състав на деликта посредством неговите елементи не е доказан, както извод е направил и СГС. Настоящия състав също споделя извода, че не е налице противоправно поведение от страна на ответника, тъй като в интервюто не се засяга честта и достойнството на ищеца в лично качество, нито над допустимото за него в качеството му на политик. Константна е съдебната практиката, както на националните съдилища, така и на ЕКПЧОС, че държавните органи, политиците, обществените фигури и държавните служители следва да търпят критика в по-голяма степен от обикновените граждани */практика на ЕСПЧ по делото Л. срещу А. и др./*. Отчетено е приетото от Конституционния съд за начина на защита на тези лица от публично оповестяване на отнасяща се до тях информация – че личните данни на тези категории лица са защитени в много по-занижена степен от на обикновените граждани (РКС № 4/26.03.2012 г. по к. д. 14/2011 г.). Това важи особено за политическите длъжности, тъй като те *„съзнателно и неизбежно са се изложили на близко наблюдение от пресата и обществото“* /Л. с/у А. и др. /. В качеството си на публично лице, адресатът неизбежно и осведомено сам се е открил за обществен контрол. За разлика от частните лица, публичното лице съзнателно и неизбежно се излага на близко наблюдение на всяка негова дума и действие, както от журналистите, така и от цялото общество, поради което то трябва да проявява по-висока степен на толерантност към критиката, която трябва да е най-голяма при политиците, а след тях са останалите публични лица, като най-голяма защита на честта и достойнството следва да получават частните лица.

Настоящия съдебен състав приема наред с горното и постановеното по РКС № 7/1996 г. по к.д. № 1/1996 г., че: „При налагането на тези ограничения органите на законодателната, изпълнителната и съдебната власт са длъжни да държат сметка за високата обществена значимост на правото да се изразява мнение, на свободата на средствата за масова информация и на правото на информация, поради което ограниченията (изключенията), на които тези права могат да бъдат подлагани, се прилагат ограничително и само за да осигурят защита на конкуриращ интерес.“. Също така, в РКС № 20/1998 г. по к.д. № 16/1998 г., се постановява, че: „Към това именно насочва и първото от цитираните решения (РКС № 7/1996 г.), според което реализирането на отбелязаното по-високо ниво на защита е въпрос на съдебна практика по наказателните дела (за престъпленията обида и клевета) и по граждански дела (по повод обезщетения за неимуществени вреди)“.

Приема се в съдебната практика /1/, че критиката срещу действия и думи на политици може да бъде в много по-широки граници, защото те за разлика от частните лица, съзнателно избират да са публични фигури, които са изложени на показ пред журналистите и обществото. Това обаче не означава, че политиките, които са изложени на неоснователна критика, трябва да бъдат лишени от възможност да защитят репутацията си. Възможността свободно да се изразява мнение се разпростира до пределите, след които се засягат други конституционно защитени права. Правото на свободно изразяване и разпространяване на информация може да включва обсъждане на дейността на публични личности, критични оценки и дори понякога да надхвърлят добрия тон. Това е в полза на обществения контрол и политическия дебат, тъй като той пряко се отразява на общественото мнение в цялост. Политиките и публичните личности следва да търпят повече укори, но свободата на словото и на изразяването не може да се използва, за да се нанасят обиди и/или клевети. Респективно тази оценка води и до контрол на техните собствени действия, тъй като те са естественото отражение в житейски план на хората в обществото и следва да се тълкуват като коректив, който ако не идва от друга политическа фигура, би бил явен от обществената реакция. С други думи, подобна оценка би била с по-голямо обществено отражение, дори в даден смисъл и по-обективна, ако идва от друга политическа фигура.

Първоинстанционният съд правилно не намира, че от цялостното

съдържание на пресконференцията може да се изведе еднозначно пряк умисъл на В. да дискредитира личността на Т. или ПП „ИТН“ посредством дадената пресконференция, а отделните изказвания трябва да се възприемат и тълкуват като част от изявление, с което ответникът, в качеството си на видна политическа фигура (министър на младежта и спорта към онзи момент), цели да запознае обществото със своите мотиви за напускането на партията и с оценката си, макар и негативна такава, за текущите политически процеси, в частност за несъгласието му с провежданата от ПП „ИТН“ политика, като част от правителството. Както е прието в практиката на ВКС- Решение № 209 от 27.09.2013г., гр.д.1747, ВКС, 3то г.о. „негативните оценки за определена личност, открояваща се по една или друга причина в обществения живот, не поражда отговорност, освен ако не засягат достойнството на личността. Оценъчните съждения не могат да се проверяват за тяхната вярност- те представляват коментар на фактите, а не възпроизвеждане на обстоятелства от обективната действителност. „ В Решение № 62 от 06.03.2012г. по гр.д.№ 1376 от 2011г. , 4 г.о. на ВКС и Решение № 253 от 29.0.2014г. по гр.д.№ 1251 / 2012, 3 то г.о. на ВКС също е прието, че не е противоправно поведението при изказани мнения с негативна оценка, пряко или косвено засягащи конкретно лице , когато името му се коментира или предполага във връзка с обществен въпрос, свързан с неговия пост, дейност или занятие.“ . Настоящия състав споделя така цитираната съдебна пактика и намира, че тя е приложима в случая, тъй като и двете интервюта касаят, както поведението на интервюирувания, така и поведението на ищеца, в качеството му на общественик и политик, оценено през погледа на ответника.

Настоящият съдебен състав приема, че твърденията изложени в интервютата и предмет на иска не са пряко насочени към личността на С. Т. и в този смисъл не са от естество лично да го дискредитират или засегнат. Вярно е, че от свидетелските показания се установява, че след интервютата същия се е почувствал зле, ограничил е комуникацията си, но това може да се отдаде и на по-малкия му политически опит към този момент, както и като цяло на протеклите процеси в партията му, а не само от дадените процесни интервюта. Тези процеси с напускане на членове на партията и тяхното несъгласие с провежданата политика на партията, като цяло са били разстърсващи в онзи момент, но явно са имали оздравителен ефект за дейността на партията. Партията е оцеляла и има мястото си в последващите избори и управления.

Отделно от това, „*мафия*“ като дума от използван израз има значение на мащабна група за организирана престъпност, която извършва престъпления, наказуеми от закона, като е способна да се намесва в нормалното функциониране на държавата. В разговорната реч обаче тя има и преносно значение на образуване от група лица, която посредством непозволени действия извършва нередности или има неморално поведение, недопустимо от гледна точка на обществено приетото такова. В политическото говорено у нас тя най- често се използва в преносния ѝ смисъл. И в настоящия случай думата е използвана именно в преносен смисъл, без да се цели да се припише конкретно престъпление на ПП „ИТН“ и в частност на Т., като едно изразно средство, с което да се подчертаят негативните процеси. По скоро изразът неколkokратно употребен от ответника е употребен в смисъл, че с тяхното управление се е целяло да се преодолее едно старо политическо управление и поведение, но се е стигнало до неговото подкрепяне и затвърждаване. Това буди силното разочарование на В., който се принуждава по морални съображения да напусне партията, въпреки че е вложил огромно време и множество лични усилия да не стори това. Изявленията нито са клеветнически, нито обективно съставляват състава на деянието „*обида*“. Правилно е прието, че е ирелевантно дали в действителност лидерът на партията сам решава каква ще бъде линията на провежданата политика, тъй като само по себе си словосъчетанието „*едноличен собственик*“, макар и да е с отрицателна конотация, не е цинично и унижително от гледна точка на обществения морал и приетите за допустими изразни средства. Не малко от партиите са лидерски такива. Изявленията на Р. В. са извършени в рамките на свободата на словото, гарантирано от чл. 39, ал. 1 КРБ, като свободно изразено оценъчно и лично съждение, което е последица от негови професионални, лични и морални възприятия. Изразите следва да се приемат в тяхната цялост, а не да се изваждат пред скоби отделни фрази или твърдения, тъй като това би довело до превратно тълкуване на правото и би било съществено процесуално нарушение от страна на съда в крайния съдебен акт, ако уважи така предявената и доказана искова претенция, респективно в случай, че присъди така претендираното частично обезщетение за нанесени неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания у Т.. Настоящият съдебен състав приема, че потребената дума „*излъга*“ не съставлява обида, а допустимо изразно средство в политическата реторика, чрез което ответникът изказва

своето силно възмущение и неодобрение от начина, по който ищецът некоординирано с парламентарната група е взел решение партията да напусне управлението, като преди този момент явно е било изразявано противоположно мнение. Думата безспорно носи отрицателен смисъл, но не цели пряко да уязви достойнството на ищеца. Самият ответник в изказването си заявява, че е уведомен за решението за напускане на правителството половин час преди да се съобщи официално това решение, което се установява и от свидетелските показания.

В заключение настоящият съдебен състав също намира, че спорните изказвания имат изцяло политически характер и представляват критика срещу намираното за недопустимо политическо поведение. С тях се провокира вниманието по повод политическите процеси и в частност относно политическата партия, в която е членувал В., изразявайки негативната си оценка и лично разочарование от фактът, че е бил част от този политически проект, доколкото той има различни представи за начина на правене на политика, което е негово лично право, прокламирано в КРБ. Макар и в голямата си част посочените от ищеца изрази да носят негативен смисъл и дори някои от тях да са отвъд рамките на добрия и етичен тон, същите не следва да се приеме, че се използват целенасочено за накърняване на правата и доброто име на личността на ищеца С. Т.. САС приема, че така поднесени чрез интервюто, в общия негов контекст и смисъл, изразите се явяват допустимо средство в политическата реторика, когато се критикува поведение на друг политик, съгласно константната практика на Върховен касационен съд, практиката на Съда на Европейския съюз и Европейския съд по правата на човека.

Предвид на гореизложеното САС намира въззивната жалба за неоснователя и съдът следва да потвърди първоинстанционното решение, с което предявеният иск по чл. 45, ал. 1 ЗЗД е отхвърлен като неоснователен.

При този изход на спора разносните за първата останция се явяват правилно определени и не следва да се преразглеждат. За въззивното производство въззивния жалбоподател дължи разноски на ответника. Ответника е представляван от адвокат, подаден е отговор, производството се е развило в едно съдебно заседание. Съгласно практиката на СЕС / Решение от 25.01.24г. по дело С -438 от 22 г. / съдът не е обвързан от Наредбата за адвокатските възнаграждения, като приета от съсловната адвокатска организация. Същата би могла да служи за ориентир, но в настоящия случай съдът намира, че следва да се слезе много под предвидения в нея минимум,

стъпващ на основата на материалния интерес. Спорът макар и с не малка сложност и обществена значимост, не е изисквал събиране на доказателства и няколко съдебни заседания, поради което съдът намира, че възнаграждението за адв.възнаграждение за въззивната инстанция следва да е в размер близък, но по-малък от този в първата инстанция. САС намира, че възнаграждението на пълномощника на представителя на ответната страна следва да се определи на 3 000 лв., което въззивния жалбоподател да бъде осъден да заплати на ответната страна.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 2566/26.04.2024г. постановено по гр.д.7823 от 2022, СГС 1-28 състав.

ОСЪЖДА да заплати С. Т. Т. ЕГН ***** да заплати на адвокат Л. А. Г. САК, гр.***, ул.*** 18,вх.В, партер адвокатско възнаграждение за процесуално представителство на Р. П. В. ЕГН ***** за въззивното производство в размер на 3 000 лева / три хиляди лева / разноси на осн.чл.78, ал.3 ГПК.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му при условията на чл.280, ал.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____